

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење предложеног закона садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије, којима је прописано да Народна скупштина, поред осталог, доноси законе, а у вези са чланом 97. тач. 8. и 16. Устава Републике Србије, којима је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области радних односа и организацију, надлежност и рад републичких органа.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима садржани су, пре свега, у потреби да се у складу са Законом о министарствима („Службени гласник РС”, број 72/12 и 76/13) утврђеним надлежностима Министарства правде и државне управе у пословима државне управе који се односе на стручно усавршавање запослених у државним органима, успостави нови систем стручног усавршавања државних службеника, као неопходан услов за делотворно и потпуно спровођење Стратегије стручног усавршавања државних службеника у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 56/11 и 51/13) и Акционог плана за спровођење Стратегије стручног усавршавања државних службеника у Републици Србији за период 2013–2015. године.

Поред тога, изменама и допунама Закона неопходно је: извршити усклађивање услова за обављање послова у оквиру звања државних службеника на извршилачким радним местима и услова за обављање послова државних службеника на положају са одредбама Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12); затим обезбедити услове за рад и функционисање органа државне управе у пуном капацитету до попуне радног места државног службеника на положају у складу са одредбама Закона о државним службеницима, увођењем института вршиоца дужности за рад на радном месту које је утврђено као положај; те извршити усклађивање одредаба које се односе на статус начелника управног округа са решењима садржаним у предложеним изменама Закона о државној управи.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Члан 1. – Предложеним решењем врши се усклађивање са изменом у Закону о државној управи, којом се начелник управног округа из статуса државног службеника на положају преводи у статус функционера.

Чл. 2–8. – Предложеним изменама извршено је неопходно усклађивање са одредбама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12), у погледу услова за обављања послова у оквиру звања државних службеника на извршилачким радним местима и услова за обављање послова државних службеника на положају.

Члан 9. – Досадашњи начин оглашавања јавних конкурса за попуњавање радних места у органима државне управе показао се као неефикасан и изузетно скуп. Предложено решење које омогућава праћење оглашених јавних конкурса путем интернет презентације је не само економичније, већ и приступачније и транспарентније. Такође, оглашавање јавних конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије” предвиђено је у односу на чињеницу да је у току успостављање Правно-информационог система Републике Србије који ће омогућити бесплатан приступ овом службеном гласилу великом броју субјеката (државни органи, привредни и други субјекти и грађани).

Члан 10. – Решење предложено овим чланом обезбеђује услове за рад и функционисање у потребном капацитету органа државне управе у периоду до постављења државног службеника на положају у складу са одредбама Закона о државним службеницима.

Члан 11. – Предложеним решењем уређују се права и дужности државног службеника и органа државне управе у вези са стручним усавршавањем, при чему је у односу на досадашња решења најзначајнија новина увођење обавезе стручног усавршавања државних службеника, као неопходан предуслов добро обучене и професионалне државне управе способне да грађанима и привреди пружи потребан ниво услуга.

Чл. 12. и 13. – Предложеним решењем предвиђено је стручно усавршавање државних службеника у складу са програмима општег и посебног стручног усавршавања, при чему су новине да програм општег стручног усавршавања државних службеника из органа државне управе и служби Владе доноси министар надлежан за послове управе, а стручно усавршавање државних службеника организује министарство надлежно за послове државне управе.

Као изузетак од овог правила, због специфичности садржине и потребних знања и вештина у вези са утврђивањем и спровођењем стручног усавршавања у области Европске уније, предложено је да програм општег стручног усавршавања из ове области доноси директор службе Владе за координацију послова Владе у приступању Европској унији, а обуку организује служба Владе за координацију послова Владе у приступању Европској унији.

Уводи се посебан облик стручног усавршавања путем стажирања, као и упућивања на стручно усавршавање у оквиру реализације споразума о међународној сарадњи. Права и обавезе државног службеника на стажирању уређују се уговором. Влада ће, између осталог, ближе уредити начин избора државних службеника који се упућују на стручно усавршавање путем стажирања, елементе уговора, трошкове и друга питања од значаја за стажирање, односно за преношење стручних знања и вештина по завршеном стажирању.

У складу са досадашњим решењем средства за стручно усавршавање обезбеђују се у буџету Републике Србије, а предложеним изменама се прецизира износ средстава који се у буџету опредељује за реализацију програма општег стручног усавршавања државних службеника које организује министарство надлежно за послове државне управе.

Члан 14. – Имајући у виду уређење члана 15. Предлога закона, предлаже се брисање одредбе члана 101. став 2. Закона о државним службеницима.

Члан 16. – Предложеним решењем уводи се једнообразан начин оспособљавања приправника за самосталан рад у складу са општим актом о увођењу приправника у рад и општим програмом оспособљавања приправника за полагање државног стручног испита које доноси руководилац, чиме се не само

уједначава систем увођења у рад и оспособљавања приправника у органу државне управе или служби Владе, већ и искључује могућност, уочена у примени важећих решења, њиховог неадекватног или непотпуног увођења у рад и оспособљавања од стране ментора.

Члан 17. – Измене одредбе члана 106. Закона о државним службеницима предложене су ради усклађивања са одредбом члана 15. Предлога закона.

Члан 18. – Измене става 2. члана 140. Закона о државним службеницима предлажу су ради усклађивања са овим законом предложеним изменама чл. 36–39. Закона о државним службеницима.

Члан 19. – Брисање надлежности Службе за управљање кадровима у става 2. члана 158. Закона о државној управи, која се односи на организацију стручног усавршавања државних службеника, посебно у области борбе против корупције, предложена је ради усклађивања са одредбама чл. 12. и 13. овог закона.

Чл. 20. и 21. – Предлаже се да Високи службенички савет, поред досадашњих послова, обавља и послове разматрања и давања мишљења на програме општег стручног усавршавања државних службеника, усмерава и прати унапређење и усклађивање радноправног положаја државних службеника, а нарочито у области општег стручног усавршавања, као и да поред доношења Кодекса понашања државних службеника прати његово спровођење и стара се о унапређењу етичких стандарда у складу са међународном праксом. Ближе се уређују и обавезе органа државне управе и служби Владе да Високом службеничком савету достављају потребне податке и информације неопходне за праћење примене Кодекса понашања државних службеника и унапређење правила етичког понашања државних службеника, што је у складу са улогом и значајем Високог службеничког савета у службеничком систему.

Члан 22. – Предвиђа се брисање члана 179. Закона о државним службеницима.

Одредбе чл. 23–30. прелазног су карактера и њима се регулише у ком року ће се донети подзаконска акта предвиђена овим законом; усаглашавање аката донетих на основу важећег закона са одредбама овог закона; преузимање запослених из Службе за управљање кадровима који су радили на пословима стручног усавршавања државних службеника; усклађивање правилника о унутрашњем уређењу у складу са измењеним делокругом Министарства правде и државне управе и Службе за управљање кадровима; доношење решења о постављењу вршиоца дужности на положаје који нису попуњени у тренутку ступања на снагу овог закона; те висина средстава која се обезбеђују у буџету Републике Србије за програме општег стручног усавршавања у прелазном периоду.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Предложена решења утицаће с једне стране, на органе надлежне за доношење програма општег стручног усавршавања и организовање и реализовање тих програма и с друге стране, на државне службенике на извршилачким радним местима у погледу услова за обављање послова у појединим звањима, услова за обављање послова државних службеника на положају и у смислу остваривања права на стручно усавршавање.

Међутим, применом овог закона се не стварају обавезе за привредне и друге субјекте.

V. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење Закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима по хитном поступку како би се отклониле околности које могу да проузрокују штетне последице по рад органа и организација.

Пре свега, доношење овог закона неопходно је ради успостављања правног и институционалног оквира за спровођење Стратегије стручног усавршавања државних службеника у Републици Србији у роковима утврђеним Акционим планом за спровођење ове стратегије (2013. година).

Истовремено, ради реализације финансијског споразума који је закључен између Европске комисије и Републике Србије у децембру 2012. године, полазна основа за почетак реализације пројекта „Подршка даљем унапређењу стручног усавршавања државних службеника” у оквиру спровођења Националног програма ИПА 2012. године, јесте управо доношење овог закона.

Уз све наведено, потребно је омогућило благовремено доношење програма општег стручног усавршавања државних службеника за 2014. годину, пре свега програма које је неопходно организовати и реализовати у вези са стручним усавршавањем државних службеника из области Европске уније, који је од посебног значај у процеу приступања.